

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 december 2014

1326/2014

Lag

om diskrimineringsombudsmannen

Utfärdad i Helsingfors den 30 december 2014

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Diskrimineringsombudsmannen

För främjande av likabehandling och förebyggande av diskriminering finns det en diskrimineringsombudsman i anslutning till justitieministeriet.

Diskrimineringsombudsmannen är självständig och oberoende i sin verksamhet.

2 §

Utnämning och behörighetsvillkor

Statsrådet utnämner diskrimineringsombudsmannen för högst fem år i sänder. Den som utnämns är fri från skötseln av annan tjänst under sin tid som ombudsman.

Behörighetsvillkor för diskrimineringsombudsmannen är högre högskoleexamen, god förtrogenhet med de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna och tjänstens uppgiftsområde samt i praktiken visad ledarförmåga.

3 §

Uppgifter

Diskrimineringsombudsmannen ska övervaka efterlevnaden av diskrimineringslagen (1325/2014) enligt vad som föreskrivs i den lagen samt allmänt främja likabehandling och förebygga diskriminering. Dessutom ska ombudsmannen vara nationell rapportör om människohandel. För skötseln av uppgifterna ska ombudsmannen

1) sammanställa och låta genomföra utredningar, offentliggöra rapporter och ta initiativ,

2) ge råd och utlåtanden,

3) främja informationsverksamhet, fostran och utbildning,

4) delta i europeiskt och internationellt samarbete,

5) inom sitt ansvarsområde bevaka hur Finland uppfyller sina internationella människorättsförpliktelser och ge akt på hur verkingsfull den nationella lagstiftningen är,

6) bevaka fenomen som har samband med människohandel.

RP 19/2014
RP 111/2014
AjUB 11/2014
RSv 223/2014

Diskrimineringsombudsmannen ska dessutom sköta de uppgifter som enligt bestämmelser i annan lagstiftning ankommer på ombudsmannen.

4 §

Rätt att få information

Trots sekretessbestämmelserna har diskrimineringsombudsmannen rätt att av myndigheter och andra organ som sköter offentliga förvaltningsuppgifter, av utbildningsanordnare och läroanstalter och av dem som tillhandahåller varor eller tjänster avgiftsfritt få den information som är nödvändig för att ombudsmannen ska kunna utföra sina tillsynsuppgifter enligt diskrimineringslagen samt rätt att av myndigheter och andra organ som sköter offentliga förvaltningsuppgifter få den information som är nödvändig för att ombudsmannen ska kunna utföra sina uppgifter enligt utlänningslagen (301/2004).

Trots sekretessbestämmelserna har diskrimineringsombudsmannen dessutom rätt att för verksamheten som nationell rapportör om människohandel få behövlig information av myndigheter och andra organ som sköter offentliga förvaltningsuppgifter och av de serviceproducenter som deltar i tillhandahållandet av tjänster och stödåtgärder enligt 33 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd (746/2011) eller som får statsbidrag för verksamheten mot människohandel. Personuppgifter har ombudsmannen dock rätt att få endast om det är nödvändigt för de föreskrivna uppgifterna som rapportör.

5 §

Rätt att få redogörelser

Diskrimineringsombudsmannen har rätt att av myndigheter och andra organ som sköter offentliga förvaltningsuppgifter, av utbildningsanordnare och läroanstalter, av arbetsgivare och av dem som tillhandahåller varor eller tjänster samt av deras anställda få redogörelser som behövs för ombudsmannens uppgifter. Rätten att få redogörelser gäller inte uppgifter om sådana omständigheter som den som redogörelsen begärs av har rätt att vägra vittna om.

6 §

Inspektionsrätt

Diskrimineringsombudsmannen får inspektera en myndighets, utbildningsanordnarens och läroanstalts lokaler och lokalerna hos den som tillhandahåller varor eller tjänster, om inspektionen behövs för tillsynen över att diskrimineringslagen följs i ärenden som hör till ombudsmannens behörighet. Inspektioner får inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektion ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

7 §

Rättshjälp

Diskrimineringsombudsmannen kan bistå eller förordna en underlydande tjänsteman att bistå den som blivit utsatt för diskriminering eller repressalier eller som eventuellt är ett offer för människohandel, i syfte att trygga den personens rättigheter, eller vid behov skaffa honom eller henne rättshjälp i det syftet.

8 §

Berättelser

Diskrimineringsombudsmannen ska årligen ge statsrådet en berättelse om sin verksamhet. I berättelsen behandlas även människohandel och fenomen som har samband med människohandel.

Diskrimineringsombudsmannen ska dessutom en gång vart fjärde år ge riksdagen en berättelse om hur principen om likabehandling har realiserats. Berättelsen ska även behandla människohandel och fenomen som har samband med människohandel. Diskrimineringsombudsmannen kan ge berättelsen tillsammans med jämställdhetsombudsmannen.

9 §

Diskrimineringsombudsmannens byrå

Diskrimineringsombudsmannen har en byrå med ett behövligt antal föredragande,

som ska vara förtrogna med ombudsmannens uppgiftsområde, och annan personal.

Diskrimineringsombudsmannen utnämner tjänstemännen och anställer den övriga personalen vid byrån.

Diskrimineringsombudsmannen godkänner en arbetsordning för byrån.

10 §

Delegationen för likabehandlingsärenden

För utbyte av information mellan aktörer och myndigheter som är betydelsefulla för det allmänna främjandet av likabehandling och för förebyggande av diskriminering samt för behandling av frågor som gäller likabehandling finns det en delegation för likabehandlingsärenden i anslutning till diskrimineringsombudsmannens byrå. Delegationen ska tillsättas av statsrådet för tre år i sänder.

Närmare bestämmelser om delegationens uppgifter, sammansättning och verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 30 december 2014

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

11 §

Vite

Diskrimineringsombudsmannen kan förena skyldigheten att ge information enligt 4 § och lämna redogörelser enligt 5 § med vite. Vite får dock inte föreläggas en person som det finns anledning att misstänka för brott, om uppgifterna gäller en omständighet som har samband med brottsmisstanken.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden dömer ut vite som diskrimineringsombudsmannen förelagt. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

12 §

Ikraftträdande

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms särskilt genom lag.

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*